



ת"פ 57761/02/14 - מדינת ישראל נגד אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 57761-02-14 מדינת ישראל נ' אפרידר יוזמה
והשקעות בע"מ

בפני
בעניין: כבוד השופטת אופירה דגן-טוכמכר
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ

הנאשמת

גזר דין

העובדות

1. הנאשמת, אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ, הורשעה ביום 8/8/16 בעבירה בגין אי מילוי חובה למנות מנהל עבודה ואי מסירת דיווח, עבירות לפי תקנות 2(א) ו 2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח 1988.
2. כמפורט בהכרעת הדין, הנאשמת ביצעה עבודות גמר באתר בניה בחולון זאת לאחר תקופת מה שבה הופסקו העבודות באתר.
3. עם חידוש העבודות, בראשית חודש נובמבר 2011 הנאשמת לא הודיעה למפקח עבודה אזורי על מינוי מנהל עבודה באתר עבודה.
4. יש לציין כי בעת שהמפקחים הגיעו לאתר, ביום 29/11/11 לא נכח במקום מנהל עבודה, ואולם בעקבות הגעת המפקחים הגיע נציג של הנאשמת אשר עבד באתר סמוך והציג בפני המפקחים טופס הודעה על מינויו כמפקח באתר, נושא תאריך 23/11/11, אשר לטענתו לא נשלח עדיין מחמת שסניף הדואר היה סגור.
- בו במקום ניתן לנאשמת צו להפסקת העבודות, ולמחרת היום הגישה הנאשמת הודעה על מינוי מפקח, וזו אושרה כדין.

תמצית טענות הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה, מזכיר כי הנאשמת כפרה באשמה, תוך שטענה כי מדובר בעניין טכני, כתוצאה מכך היה צורך לנהל הליך של הוכחות כדי להוכיח כי באתר כלל לא נכח בפועל מנהל עבודה עובר לביקורת. המאשימה טוענת כי מדי שנה נהרגים ונפגעים מאות עובדים בתאונות המתרחשות באתרי בניה וכי הנזק הכלכלי הנובע מכך נאמד בכ 15 מיליארד ₪.
6. לטענת המאשימה אין לזקוף לזכות הנאשמים את העובדה כי במקרה הקונקרטי לא נגרם כל נזק, שכן יש חשיבות רבה לענישה משמעותית מקום בו מדובר על שמירה על הוראות הבטיחות ולפיכך



המאשימה סבורה כי העונש המתאים לעבירה צריך להימצא בטווח שבין 70% ל 90% מהקנס המקסימלי (29,200 ש"ח) בגין כל עבירה דהיינו בגין שתי העבירות כ- 40,000 - 50,000 ₪.

7. ב"כ הנאשמת טוען כי מדובר בעניין טכני בעקרו, אשר נבע מכך שסניף הדואר היה סגור ולכן ההודעה על המינוי לא נשלחה, עוד נטען, כי במקרים חמורים בהרבה, כאשר התנהלות הנאשמים ואי הקפדה על כללי הבטיחות גרמה לסכנה של ממש לעובדים ואף לפגיעות בנפש, הקנס שנפסק היה נמוך יותר מהקנס שמבקשת המאשימה להטיל.

8. ב"כ הנאשמת טוען כי בעקבות כניסתה של הנאשמת (במקור חברת י.ד. לוי אלברט 2000) לקבוצת אפרידר, השתנתה המדיניות שכן חברת האם מעסיקה מנהלי בטיחות אשר מקיימים ביקורת על כל חברות הבת שבקבוצה, לרבות הנאשמת.

9. לנוכח האמור, ובשים לב לנזק שנגרם לקבוצת אפרידר בשל הפרסומים השלילים בתקשורת אודות ההרשעה, מבקשת הנאשמת להסתפק בהטלת התחייבות בלא הרשעה.

דין והכרעה

הבקשה להמנע מהרשעה

10. לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים, לא מצאתי הצדקה להימנעות מהרשעת הנאשמת בנסיבות דנן.

11. ראשית יש להזכיר כי במשפט פלילי, דרך המלך היא כי משנמצא כי נאשם ביצע את העבירה שיוחסה לו הוא יורשע, ויגזר עליו עונש. עמד על כך בית המשפט העליון בע"פ 9262/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** בקבעו כדלקמן:

"על דרך הכלל, משנמצא כי נאשם בגיר ביצע עבירה מתחייב כי ההליך הפלילי כנגדו ימוצה בדרך של הרשעתו וענישתו כחלק מהליך אכיפת חוק שוויוני וכחלק מאינטרס ההרתעה. אמנם, סעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 וכן סעיף 71א(ב) לחוק העונשין מסמיכים את בית-המשפט ליתן צו מבחן או צו שירות לתועלת לציבור תוך הימנעות מהרשעה, עם זאת הלכה פסוקה היא כי הימנעות מהרשעה של נאשם בגיר אשר נקבע כי ביצע עבירה, מהווה חריג שיופעל רק בנסיבות "מיוחדות, חריגות ויוצאות-דופן ביותר..." (ראו דברי השופט פרוקצ'יה בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני [1], בעמ' 690; עוד ראו ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש [2], בעמ' 683). ככלל, יימנע בית-המשפט מהרשעתו של נאשם בגיר רק במקרים נדירים שבהם ההרשעה צפויה להסב לנאשם נזק רב תוך פגיעה חמורה בסיכויי שיקומו, וכאשר טיב העבירה וחומרתה מאפשרים לוותר על הרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ובלשונו של הנשיא שמגר: כאשר "...אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה..." (ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל [3]; עוד ראו: דברי השופט דורנר בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל [4], בעמ' 342; דברי השופט קדמי בע"פ 2972/97 כהן נ' מדינת ישראל [5]). ודוק, בית-המשפט יתחשב בנסיבותיו האישיות של העבריין ובסיכויי שיקומו במסגרת מכלול השיקולים הרלוונטיים לגזירת עונשו, עם זאת על דרך הכלל, לא יימנע בית-המשפט מהרשעת הנאשם הבגיר אם הוכח כי ביצע את העבירה." (פ"ד נח(4) 869, 876)

12. לטעמי יש להתייחס לעבירות על פקודת הבטיחות בעבודה כאל עבירות כלכליות, דהיינו להכיר בכך שביסוד מחדלי בטיחות עומד אינטרס כספי, ורצון לחסוך בעלויות. אשר על כן אמצעי האכיפה המתאים, שיהיה בו כדי



ליצור הרתעה, צריך לכלול ענישה כספית משמעותית.

יובהר, כי הקפדה על הוראות הבטיחות מחייבת השקעת משאבים כספיים הן מחמת הצורך להקפיד על שימוש בכלי עבודה תקינים ובאמצעי מגן, והן בשל הצורך למנות ממונה בטיחות לכל אתר עבודה, היא עלולה לעכב את השלמת הבניה בשל קביעת הליכים מורכבים ובשל צורך לעצור את העבודות ולטפל בתקלות ועוד כיו"ב, עניינים שיש בהם כדי לייקר את עלות הבניה ואשר יוצרים תמריץ שלילי בכל הנוגע לקיום הוראות הבטיחות.

גם בענייננו, הנאשמת השתתה במינוי של מר מרדכיב כמנהל עבודה באתר דן בו החלו עבודות הגמר בתחילת חודש נובמבר, משום שנזקקה לעבודתו באתר אחר (יובהר כי מנהל עבודה נדרש להיות נוכח באתר עליו הוא מופקד לאורך כל שעות העבודה). בכך "חסכה" הנאשמת בעלויות שכר הכרוכות בהעסקת מנהל עבודה במשרה מלאה בכל אתר.

מפני חסכון כזה יש להרתיע, ולצורך כך אין מנוס מהטלת קנס כספי ממשי, שאותו לא ניתן לגזור מקום שמתבטלת הרשעה.

13. לנ לנכח האמור אין כל מקום לביטול ההרשעה.

14.

15. 5129371 אשר לטווח הענישה, העיקרון המנחה בענישה קובע כי על העונש להתאים לחומרת המעשה, כאשר הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה הם ההגנה על שלומו ובטחונו של העובד.

16. כידוע, העבודה באתרי בניה היא עבודה מסוכנת, המחייבת נקיטת אמצעי זהירות מסוגים שונים, עם זאת, במרבית המקרים מחדלי בטיחות אינם מסתיימים באסון. עובדה זו, מובילה למרבה הצער לנטייה שלא להקפיד על ביצוע הוראות הבטיחות, ולעשיית דין עצמית תוך נטילת סיכונים, בפרט כאשר ביצוע התקנות כרוך בהוצאה כספית לקבלן המבצע.

כפי שעולה מהפסיקה אליה הפנו הצדדים, מחדלי בטיחות אשר בגינם מוגשים לבית הדין הליכים פלילים הם בעלי מאפיינים שונים ומגוונים.

בחלק מהמקרים המתבררים בבתי הדין מוגש כתב אישום לאחר שכתוצאה ממחדל בטיחות נפגע עובד. במקרים אחרים הגם שלא נפגע עובד, מדובר בהתנהגות חמורה היוצרת סכנה מיידית וברורה לעובדים אשר לא התגבשה, לעיתים בדרך נס. במקרים אחרים, כמו בענייננו, מדובר באי קיום של הוראת בטיחות אשר לא היה בה כשלעצמה כדי לסכן את העובדים באתר.

17. לטעמי, במדרג עבירות הבטיחות, יש ליחס את החומרה הגבוהה ביותר להתנהגות (במעשה או במחדל) אשר היה בה כדי ליצור סכנה בברורה ומידית לשלומם ובטחונם של העובדים באתר, ובפרט מקום שהסכנה התממשה בפועל. בעבירות מסוג זה רף הענישה צריך להיות הגבוה ביותר.

18. בהכרעת הדין עמדתי על חשיבות שיש להקפדה על מינוי מנהל עבודה באתר בניה, אשר נובעת מהתפקיד הייחודי שהוטל על מנהל העבודה על פי התקנות ולאחריות הרבה הנגזרת מהמינוי. כך, סעיף 5 לתקנות מבהיר כי מנהל העבודה באתר הוא האחראי לשמירה על בטיחותם של כלל העובדים באתר ומחובתו לוודא את קיום הוראות הבטיחות שנקבעו בתקנות (למעט בנושאים קונקרטיים שהאחריות עליהם מוטלת על הקבלן המבצע). החל ממועד אישור המינוי האחריות לליקוי הבטיחות חלה על מנהל העבודה, ונמנע מצב שבו נזרקת האחריות מגורם אחד למשנהו, ומכאן חשיבות ההקפדה על הגשת כתב מינוי מנהל עבודה ואישורו.



19. לנוכח האמור, בענייננו, הגם שמדובר בעבירה אשר אינה יוצרת כשלעצמה סכנה ברורה ומיידית לעובדים באתר והגם שמדובר היה בשלבי הגמר הסופיים של הבניה, אינני סבורה כי מדובר בעבירה "טכנית".

עוד יש להזכיר, כי ריבוי תאונות העבודה באתרי בניה הפך זה מכבר ל"מכת מדינה" באופן שיש בו כדי להצדיק החמרה בענישה גם כאשר מדובר במעשה או במחדל אשר לא גרם כשלעצמו לסכנה ברורה ומיידית לעובדים. ניסיון החיים מלמד, כי למחדלי הבטיחות יש אופי "מחלחל", ובמקום שבו לא מקפידים היום על כללים רגולטוריים, לא יקפידו מחר על כללים מהותיים יותר.

לנוכח האמור, טווח הענישה ההולם את העבירות דנן בנסיבות ביצוען עומד על 30%-50% מהקנס העונשי המקסימלי לעבירות.

20. לא מצאתי לנכון לסטות ממתחמי העונש שקבעתי, ולפיכך יש לגזור את עונשה של הנאשמת בתוך מתחמי העונש ההולמים.

21. במסגרת גזירת העונש נתתי משקל משמעותי לשיקולי הרתעת הרבים, המשמשים תמיד בקביעת העונש בעבירות בטיחות. מנגד יש לזקוף לזכות הנאשמת את העובדה שמדובר בהרשעה ראשונה ואת המאמצים שעשתה לתיקון הליקויים.

22. לאחר ששקלתי את כל טענות הצדדים החלטתי לגזור על הנאשמת קנס בסך 25,000 ₪.

23. הנאשמת תחתום על התחייבות להמנע מעבירה במשך 3 שנים בסך 58,4000 ₪.

זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום

ניתן היום, ט"ז חשוון תשע"ז, 17 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.